

22. Oikeusaputoimisto

Oikeusapulautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Lautakunnan kokoonpano v. 1967 oli muuten sama kuin edellisenä vuonna, paitsi että jäseneksi os.pääll. Eeva Hämäläisen tilalle valittiin vanh. oik.neuvosmies Kullervo Leinonen.

Lautakunnalla oli vuoden aikana kuusi kokousta, joiden pöytäkirjat sisälsivät 60 pykälää. Kirjeitä saapui 101 ja lähetettiin 94.

Paitsi oikeusaputoimiston toimintaan yleensä liittyviä, johtosäännössä oikeusapulautakunnalle määrättyjä asioita joutui lautakunta kertomusvuonna käsittelemään mm. seuraavia kysymyksiä: oikeusaputoimiston hoitamien oikeusjuttujen keskittämistä raastuvanoikeudessa (26.5. 31 §); holhottien pankkitilien jakaantumista eri rahalaitosten kesken (6.10. 39 §); häätötuomioita täytäntöönpantaessa ja muulloinkin tarvittavan vakuuden asettamista (6.10. 41 §, 29.12. 53 §); oikeusaputoimiston vastaista sijoittamista (6.10. 40 §) ja toimenpiteitä palkkioiden tassa havaittujen epätasaisuuksien poistamiseksi Helsingin raastuvanoikeudessa ajettavissa maksuttomissa oikeudenkäynneissä (26.5. 33 §). Myös antoi lautakunta palkkalautakunnalle lausuntonsa ehdotuksesta Helsingin kaupungin uudeksi virkasäännöksi (27.1. 7 §, 13.2. 13 §).

Oikeusaputoimisto. Oikeusaputoiminnassa noudatettiin johtosääntöön perustuvaa käytäntöä. Kertomusvuoden alussa luovuttiin kaupunginhallituksen 29.12.1966 tekemän päätöksen mukaisesti toisesta iltavastaan-

otosta ja toinen siirrettiin maanantaiksi klo 16.30—18.30. Lisäksi pidennettiin päivä-vastaanottoa puolella tunnilla eli klo 12.30:een saakka. Näitä muutoksia vastaan ei asiakkaiden taholta kuultu arvostelua ja yksi iltavastaanotto osoittautui riittäväksi.

Asiakkaiden käyntien, rekisteröityjen asioiden ja eri toimenpiteiden, varsinkin oikeudenkäyntien määrä nousi edelleenkin tuntuvasti. Myös toiminnan taloudelliset tulokset elatusapumaksujen ja varsinkin työpalkka-saatavien kohdalla kasvoivat melkoisesti.

Toimiston oikeusavustajan, kahden apulaisoikeusavustajan, holhousapuasioita hoitavan apulaisoikeusavustajan, notaarin, tp. notaarin, toimistonhoitajan ja tp. kanslistin virkoja hoitivat samat viranhaltijat kuin edellisenäkin vuonna. Lisäksi valittiin tp. apulaisoikeusavustajan virkaan varat. Terttu Wahlman 9.1. lukien. Toimistoapulaisina olivat rouvat Marja-Liisa Kattelus ja Kristina Forsén sekä 1.2. lukien Sirkka Vahtera. Oikeusavustajan vuosiloman aikana hoitivat hänen tehtäviään apul.oikeusavustajat Val-li ja Laine. Apulaisoikeusavustajain viransijaisena toimi oik.tiet. yo. Juhani Tiukkanen. Toimistossa oli myös harjoittelijoina toimistokoulun oppilaita.

Vuoden aikana sai toimisto edelleen toimeksiantoja paitsi kotimaan kunnallisilta oikeusaputoimistoilta ja oikeusavustajilta myös Ruotsin oikeusapulaitoksilta.

Vuoden aikana rekisteröitiin yhteensä 5 924 (ed.v. 5 514) asiaa. Näistä oli sellaisia, joissa ei riittänyt pelkästään lakineuvonta,

vaan ryhdyttiin joihinkin erityisiin toimenpiteisiin, 1 936 (1 561). Rekisteröidyistä asioista oli eniten avioeroasioita, joita oli 1 053 (1 014) ja joissa käytiin oikeutta 388 (325) tapauksessa. Tämän lisäksi rekisteröitiin asumuseroasioita 591 (499), ja käytiin näistä oikeutta 122 (108) tapauksessa. Työ- ja palkkariitoja rekisteröitiin kertomusvuonna 606 (624). Niissä käytiin oikeutta 28 (35) tapauksessa. Asia sovittiin asianosaisten kesken 221 (212) tapauksessa ja sikseen jätetyistä 73 (47) työ- ja palkkariidasta tuli ilmeisesti melkoinen osa asianosaisten kesken sovituksi.

Avioero-, asumusero- ja elatusapujutuissa tuomittiin kertomusvuoden aikana toimiston asiakkaille elatusapumaksuja 70 522 (57 425) mk/kk. Palkkasaatavia tuomittiin tai saatiin sopimuksin asiakkaille yhteensä 71 255 (25 118) mk.

Erilaisia asiakirjoja, kirjelmiä ym. kirjoituksia laadittiin 4 552 (4 098). Näistä oli lähetettyjä kirjeitä ja postikortteja 2 879 (2 689), maksuttoman oikeudenkäynnin anomuksia 509 (460), haastehakemuksia 585 (544), muita hakemuskirjoja eri tuomioistuille ja virastoille 579 (405).

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin vuoden aikana 730 (679) asiassa ja saatiin päätökseen 722 (610) juttua. Näistä voitettiin joko kokonaan tai pääosiltaan 683 (558) ja hävittiin kokonaan 39 (52) juttua.

Maksutonta oikeudenkäyntiä anottiin 509 (460) asiassa. Anomuksia hyväksyttiin 464 (397) ja hylättiin 45 (63).

Vuoden kuluessa esiinnyttiin Helsingin raastuvanoikeudessa 1 348 (1 185) kertaa ja Helsingin kihlakunnanoikeudessa 7 (8) kertaa. Eri alioikeuksissa esiinnyttiin vuoden aikana 241 (246) päivänä yht. 1 358 (1 198) kertaa, mikä merkitsi yli viittä asiaa päivässä. Hovioikeuteen jouduttiin vetoamaan 52 (64) jutussa ja korkeimpaan oikeuteen 9 (11) jutussa.

Asiakkaiden käyntejä toimistossa oli kertomusvuonna 10 542 (9 404). Eri kuukausien

osalle jakaantuivat nämä käynnit seuraavasti:

	Vastaanottopäiviä	Käyn- tejä
Tammikuu	25	800
Helmikuu	24	818
Maaliskuu	24	813
Huhtikuu	25	862
Toukokuu	24	829
Kesäkuu	21	808
Heinäkuu	21	856
Elokuu	23	899
Syyskuu	24	1 078
Lokakuu	26	1 109
Marraskuu	25	1 013
Joulukuu	23	657
Yhteensä	285	10 542

Käyntien lukumäärä päivää kohden oli siis n. 37 (32). Suurin määrä käyntejä samana päivänä oli 101 ja vähin määrä 4.

Ammattinsa ja sukupuolensa mukaan asiakkaat ryhmittivät seuraavasti:

Sosiaaliryhmä	Yhteensä	Näistä naisia
I	179	102
II	914	555
III	2 858	1 905
IV	1 973	1 495
Kaikkiaan	5 924	4 057

Asiakkaiden sosiaalista asemaa määrätessä käytettiin kaupungin tilastotoimiston hyväksymää sosiaaliryhmitystä. Tämä ryhmitys on toimitettu ammatin eikä varallisuuden mukaan, kysymyksessä saattaa olla myös entinen ammatti. Vaimo, jolla ei ole omaa ammattia, luetaan perheenpään sosiaaliryhmään.

Käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittäminen laatunsa mukaan selviää seuraavasta yhdistelmästä:

22. Oikeusaputoimisto

Asumuseroja	591
Avioeroja	1 053
Osituksia	71
Elatusapuja	511
Muita perheoikeuteen kuuluvia asioita	226
Holhousasioita	36
Perintö- ja testamenttiasioita ...	771
Vuokra-asioita	483
Muita esineoikeuteen kuuluvia asioita	102
Työ- ja palkka-asioita	606
Muita velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita	369
Sosiaalivakuutusasioita	383
Veroasioita	148
Eläkeasioita	38
Liikenne rikkomusasioita	104
Muita rikosasioita	116
Täytäntöönpano- ja ulosottoasioita	142
Konkurssiasioita	16
Sekalaisia asioita	158
Yhteensä	5 924

Vuoden aikana vireille pannuista jutuista tuli mikäli se riippui oikeusaputoimiston toimenpiteistä, kertomusvuonna käsitellyksi tai kirjoista poistetuiksi 3 367 asiaa, kuten näkyy seuraavista luvuista:

Laadittu asiakirjoja	1 673
Sovittuja	407
Voitettu oikeudenkäynnissä	683
Hävitty »	39
Jätetty erinäisistä syistä sikseen...	264
Jätetty eri tuomioistuimiin ja virastoihin	301
Yhteensä	3 367

Maksuttomasta oikeudenkäynnistä annetun lain nojalla määrättiin toimiston lakimiehille vuoden aikana maksettavaksi asianajopalkkioita yht. 50 054 (38 598) mk, mikä summa tuloutettiin kaupungille. Oikeusaputoimiston asiakkaiden vastapuolilta perittiin kaupungille korvauksia yht. 1 165 (1 101) mk.

Holhousapuasiat. Vuoden aikana määrättiin holhousasioita hoitavalle apulaisoikeusavustajalle 42 uutta holhoustointia. Holhottavia kuoli vuoden aikana 10, täysi-ikäiseksi tuli 3 ja holhouksesta muuten vapautettiin 3. Holhouksia oli kertomusvuoden päättyessä jäljellä 176 (149). Uusia uskotun miehen tehtäviä tuli vuoden aikana 11, minkä lisäksi oikeusaputoimisto antoi em. oikeusavustajalle 43 uskotun miehen tehtävää avioeroa ja lapsen aviollista syntyperää koskevissa jutuissa. Holhousapuasioissa hän joutui hoitamaan 27 (20) oikeudenkäyntiä ja esiintymään toimiston uskotun miehen tehtävissä Helsingin raastuvanoikeudessa 46 (62) kertaa, minkä lisäksi hänen luonaan kävi keskim. kolme asiakasta päivässä. Holhousasiain hoitamisesta perittiin vuoden aikana kaupungille palkkiota 29 488 (17 985) mk. Holhottien omaisuuden säilyttämistä varten kaupunki vuokrasi varastotilaa talosta Pengerkatu 35.

Oikeusaputoimiston menot kertomusvuonna olivat 294 275 (241 456) mk.